SLR-CF-1

Seat No.	

Set P

M.A. (History Campus) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
HISTORY IT'S CONCEPT AND APPROACHES

Day & Date: Monday, 13-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा. **16**

1) ––– च्या मते, थोर पुरूषाची चरित्रे व आत्मचरित्रे म्हणजे इतिहास होय'.
अ) इ. एच. कार ब) सिली
क) कार्लाईल ड) यापैकी नाही

2) 'भूतकाळातील राजकारण म्हणजे इतिहास होय' अशी इतिहासाची व्याख्या कोणी केली?
अ) इ. एच. कार ब) सिली
क) कार्लाईल ड) जेफरसन

3) ––– म्हणतो, ''इतिहास म्हणजे मानवी स्वातंत्र्याची कथा होय''.
अ) अँक्टन ब) सिली
क) कार्लाईल ड) मार्क्स

4) ––– इतिहास ही राजकीय इतिहासाची स्वतंत्र शाखा आहे.
अ) राजनैतिक ब) स्थानिक
क) मौखिक ड) सामाजिक

5) ऐतिहासिक घटनाचे ––– स्पष्टीकरण करावे.
अ) वस्तुनिष्ठ ब) व्यक्तिनिष्ठ
क) नैतिक ड) यापैकी नाही

6) खालीलपैकी ––– हे इतिहासाचे साहयकारी शास्त्र आहे.
अ) पिकशास्त्र ब) मानववंशशास्त्र
क) प्राणीशास्त्र ड) जीवशास्त्र

7) कागदपत्राचा वाङ्मयीन व खरा अर्थ लावणे यास ––– म्हणतात.
अ) होकारात्मक परीक्षण ब) नकारात्मक परीक्षण
क) साहित्यिक परीक्षण ड) यापैकी नाही

8) इतिहास संशोधकाने आपले संशोधन ––– पणे करावे.
अ) निपक्षपाती ब) पक्षपाती
क) संकुचित ड) व्यक्तिनिष्ठ

9) कोण म्हणते, ''इतिहास म्हणजे अर्थ आणि उत्पादन यांच्यातील परस्पर संबंधातील अनुक्रमित कार्यक्रम''
अ) सरदेसाई ब) जी. एच. खरे
क) धर्मानंद कोसंबी ड) यापैकी काहीही नाही

10) राजनैतिक इतिहास ––– इतिहासाची ही एक वेगळी शाखा आहे.
अ) सामाजिक इतिहास ब) राजकीय इतिहास
क) आर्थिक इतिहास ड) स्थानिक इतिहास

11) ––– इतिहासाचा विषय आहे.
अ) नाणी ब) वृत्तपत्र
क) शिलालेख ड) राजकारण

12) 'लॉजिक' हे प्रसिद्ध पुस्तक ––– यांनी लिहिले.
अ) विको ब) हेगल
क) रँके ड) कार्टर

13) 'दास कॅपिटल' हा ग्रंथ ––– यांनी लिहिला.
अ) कार्ल मार्क्स ब) हर्डर
क) रँके ड) कार्टर

14) 'द इंग्लिश सोशल हिस्ट्री' हे पुस्तक कोणी लिहिले आहे?
अ) रॉबर्टसन ब) जी. एम. ट्रीव्हीलियन
क) स्पेंसर ड) कुल

15) ––– म्हणतात की, आतापर्यंतचा मानवी इतिहास म्हणजे दुसरे काही नसून वर्ग कलह आहे.
अ) नेव्हिन्स ब) लॉर्ड ॲक्टन
क) कार्ल मार्क्स ड) रेनिअर

16) ––– म्हणतो, ''कागदपत्रे नाहीत, तर इतिहास नाही''.
अ) गुस्टावसन ब) गार्डिनर
क) सिनेबॉस ड) जॉन ग्रीन

प्र.2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) **16**

1) इतिहासाची व्याप्ती
2) आर्थिक इतिहास
3) कोणतेही तीन वाङ्मयीन साधने
4) इतिहासातील वस्तुनिष्ठता
5) बुद्धिवादी सिद्धांत
6) इतिहासातील मूल्ये

प्र.3 टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **16**

1) कार्यकारणभाव
2) इतिहासाचे स्वरूप
3) इतिहास आणि मानवता
4) उत्तर आधुनिकतावाद

प्र.4 इतिहासाचा अर्थ आणि व्याख्याा स्पष्ट करा. **16**

किंवा

इतिहासाच्या पारंपारिक सिद्धांतावर चर्चा करा.

प्र.5 राष्ट्रवादी इतिहासलेखनाबद्दल तुमचे काय मत आहे, स्पष्ट करा. **16**

SLR-CF-1

Seat No.	

Set P

M.A. (History Campus) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
HISTORY IT'S CONCEPT AND APPROACHES

Day & Date: Monday, 13-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 16

1) 'According to the _____ 'Characters and autobiographies of great men are history'.
   a) E. H. Car b) Silly
   c) Carlyle d) None of these

2) Who defined history as 'History is politics of the past '?
   a) E. H. Car b) Silly
   c) Carlyle d) Jefferson

3) _____ says, "History is the story of human freedom".
   a) Acton b) Silly
   c) Carlyle d) Marx

4) _____ History is a separate branch of Political History.
   a) Diplomatic b) Local
   c) Oral d) Social

5) Historical events should be explained by _____.
   a) Objective b) Subjective
   c) Moral d) None of these

6) _____ among the following is the Auxiliary Science of History.
   a) Crop Science b) Anthropology
   c) Zoology d) Biology

7) The original and true interpretation of a document is called as _____.
   a) Positive criticism b) Negative criticism
   c) Literary criticism d) None of these

8) The history researcher should do his research _____.
   a) Impartial b) Biased
   c) Narrow d) Subjective

9) Who says, "History is a sequential event in the interrelationship between means and production".
   a) Sardesai b) G.H. Khare
   c) Dharmanand Kosambi d) None of these

10) Diplomatic History is a separate branch of _____.
   a) Social History b) Political History
   c) Economic History d) Local History

11) _____ is the discipline of history.
   a) Coins b) Newspaper
   c) Inscription d) Polities

12) _____ wrote the famous book ‘Logic’.
   a) Vico b) Hegel
   c) Ranke d) Carter

13) ‘Das Capital’ was written by_____.
   a) Karl Marx b) Herder
   c) Ranke d) Carter

14) Who wrote a book The English Social History’?
   a) Robertson b) G.M. Treevheleion
   c) Spencer d) Cool

15) ____ says that, Human history so far has been nothing but class struggle.
   a) Nevins b) Lord Acton
   c) Karl Marx d) Rainier

16) _____ Says, "No documents, no history".
   a) Gustavson b) Gardiner
   c) Seignebos d) John Green

Q.2 Write Short Answers. (Any Four) **16**

1) Scope of History
2) Economic History
3) Any three literary Sources
4) Objectivity in History
5) Rationalist theory
6) Values in History

Q.3 Write Short Notes. (Any Two) **16**

1) Causation
2) Nature of History
3) History and Humanities
4) Post modernism

Q.4 Explain the meaning and definition of history. **16**

OR

Discuss the traditional theory of History.

Q.5 What do you think about nationalist historiography? Explain. **16**

SLR-CF-2

Seat No.	

Set P

M.A. (History) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
(UNIVERSITY CAMPUS)
History of Ancient India (Prehistory to 650 C.E)

Day & Date: Tuesday, 14-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. **16**

1) शुंगकाळाबद्दल माहिती देणारा ''महाभाष्य'' हा ग्रंथ ––– यांनी लिहिला.
अ) पाणिनी ब) हाल
क) पतंजली ड) कालिदास

2) ––– येथील अशोकाचे शिलालेख खारोष्ठीलिपीत कोरलेले आहे.
अ) लुम्बिनी ब) गिरनार
क) सांची ड) शहाबाजगढी

3) ––– सातवाहन शासकाच्या नाण्यावर जहाजाचे चित्र कोरलेले आढळते.
अ) सिमुका ब) कान्हा
क) यज्ञश्रीसातकर्णी ड) गौतमीपुत्र

4) ––– यांना कुषाण वंशातील सर्वश्रेष्ठ शासक मानले जाते.
अ) हुविष्क ब) कनिष्क
क) विमाकडफिसिस ड) कुजुलकडफिसिस

5) ––– या गुप्तराजाला भारताचा नेपोलियन असे म्हटले जाते.
अ) समुद्रगुप्त ब) श्रीगुप्त
क) चंद्रगुप्त–2 ड) कुमारगुप्त

6) मौर्यकाळात ––– हा अधिकारी करवसुली करण्याचे काम करीत असे.
अ) महामात्र ब) सन्निधाता
क) व्यवहारिक ड) समाहर्ता

7) पंजाब आणि काश्मीरमध्ये मिळालेल्या पूर्व पुराश्मयुगीन दगडी हत्यारांना ––– संस्कृतीचे हत्यारे म्हणतात.
अ) सोहन ब) गंगा
क) सिंधू ड) चेनाब

8) ––– या वाकाटक शासकाने ''सेतुबंध'' या प्राकृत काव्यग्रंथाची रचना केली होती.
अ) रूद्रसेन ब) विंरसेन दुसरा
क) विंध्यशक्ती ड) सर्वसेन

9) प्राचीन काळातील ––– हा कालखंड हा भारतीय व्यपाराचा सुवर्ण काळ मानला जातो.
अ) वैदिक ब) मौर्य
क) मौर्योत्तर ड) उत्तरवैदिक

10) 'नागानंद', 'रत्नावली' आणि 'प्रियदर्शिका' नाटक ––– यांनी लिहिले.
अ) बाणभट्ट ब) विशाखदत्त
क) वात्स्यायन ड) हर्षवर्धन

11) ––– बौध्दग्रंथात 16 महाजन पदांची नावे दिली आहेत.
अ) अंगुत्तरनिकाय ब) त्रिपीठक
क) जातक ड) मालविकाग्निमित्र

12) भारतीय शास्त्रीय संगीताचा उगम ––– या वैदिक ग्रंथातून झाला असे मानण्यात येते.
अ) ऋग्वेद ब) यजुर्वेद
क) सामवेद ड) अथर्ववेद

13) ––– हा चीनी प्रवासी हर्षवर्धनच्या दरबारात आला होता.
अ) फाहियान ब) युवांनचान्ग
क) सुंगयुन ड) इत्सिंग

14) हिंदू मंदिर स्थापत्यकलेची सुरूवात ––– शासकांच्या काळात झाली.
अ) वर्धन ब) सातवाहन
क) कुशाण ड) गुप्त

15) सिंधूसंस्कृतीतील ––– या ठिकाणी महास्नानगृह (ग्रेटबाथ) सापडले आहे.
अ) मोहेंजोदडो ब) लोथल
क) कालिबंगन ड) हडप्पा

16) ––– हा मौर्य काळातील उद्योगमंत्री मानला जातो.
अ) कर्मांतीक ब) सन्निधाता
क) समाहर्ता ड) व्यवहारिक

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. **16**

1) मध्याश्म युगाचे वर्णन करा.
2) वैदिक साहित्याबद्दल माहिती द्या.
3) दुसरा चंद्रगुप्त यांचे योगदान
4) सम्राट अशोकाचा धम्म
5) सिंधू संस्कृतीच्या ऱ्हासाची कारणे स्पष्ट करा.
6) प्रभावती गुप्त यांच्या कार्याचे वर्णन करा.

प्र.3 लघुत्तरी प्रश्न (कोणतेही दोन) **16**

1) वाकाटकांच्या राजकीय योगदानाची चर्चा करा.
2) मौर्यांच्या प्रशासन व्यवस्थेबद्दल माहिती लिहा.
3) सोळा महाजन पदांच्या वैशिष्ट्यांचे परीक्षण करा.
4) सम्राट हर्षवर्धनच्या योगदानाबद्दल लिहा.

प्र.4 ग्रीक आणि कुषाण यांच्या आगमनामुळे भारतीय संस्कृतीवर झालेल्या परिणामांची चर्चा करा. **16**

किंवा

प्राचीन भारतीय इतिहासामध्ये सातवाहनांच्या योगदानाची माहिती द्या.

प्र.5 प्राचीन भारताच्या इतिहासात गुप्त काळाला सुवर्ण काळ म्हटले जाते ते उदाहरणासहित स्पष्ट करा. **16**

SLR-CF-2

Seat No.	

Set P

M.A. (History) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022
(UNIVERSITY CAMPUS)
History of Ancient India (Prehistory to 650 C.E)

Day & Date: Tuesday, 14-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 16

1) The book "Mahabhashya" which gives information about the Shunga period was written by _____.
   a) Panini b) Hala
   c) Patanjali d) Kalidasa

2) _____ inscription of Ashoka is engraved in Kharoshthi script.
   a) Lumbini b) Girnar
   c) Sanchi d) Shahbazgadhi

3) The picture of a ship is found engraved on the coin of _____ Satavahana ruler.
   a) Simuka b) Kanha
   c) Yajna Shri Satkarni d) Gautamiputra

4) _____ is considered to be the greatest ruler of the Kushan dynasty.
   a) Huvishka b) Kanishka
   c) VimaKadphisis d) KujulKadphisis

5) The Gupta king, is known as Napoleon of India was _____.
   a) Samudragupta b) Srigupta
   c) Chandragupta-2 d) Kumaragupta

6) During the Mauryan period, _____ officer worked to collect taxes.
   a) Mahamatra b) Sannidhatta
   c) Vyavaharik d) Samaharta

7) Prehistoric stone tools found in Punjab and Kashmir are called _____ culture tools.
   a) Sohan b) Ganga
   c) Indus d) Chenab

8) _____ Vakataka ruler had composed the Prakrit poetry book "Setubandh".
   a) Rudrasena b) Pravarsena II
   c) Vindhyashakti d) Sarvasena

9) In ancient times _____ period is considered as the golden age of Indian trade.
   a) Vedic b) Maurya
   c) Post Mauryan d) Later Vedic

10) 'Nagananda', 'Ratnavali' and 'Priyadarshika' plays wrote by _____.
   a) Banabhatta b) Visakhadatta
   c) Vatsyayan d) Harshavardhana

11) _____ Buddhist text provides the names of 16 Mahajanpadas.
   a) AnguttaraNikaya b) Tripithka
   c) Jatakas d) Malvikagnimitra

12) Indian classical music is believed to have originated from the _____.
   a) Rigveda b) Yajurveda
   c) Samaveda d) Atharva Veda

13) Chinese traveler came to the court of Harshavardhana was _____.
   a) Fa- Hien b) Hieun Tsang
   c) Sungyun d) Itsing

14) Hindu temple architecture started during the rule of _____.
   a) Vardhana b) Satavahana
   c) Kushana d) Gupta

15) Great Bath has been found at _____ place in Indus valley civilization.
   a) Mohenjodaro b) Lothal
   c) Kalibangan d) Harappa

16) _____ is considered the Minister of Industry during the Mauryan period.
   a) Karmantik b) Sannidhatta
   c) Samaharta d) Vyvaharik

Q.2 Write Short Answers (Any Four) **16**

1) Describe the Mesolithic period.
2) Give information about Vedic literature.
3) Contribution of Chandragupta II.
4) Emperor Ashoka' s Dhamma.
5) Explain the causes for decline of Indus Civilization.
6) Describe the work of Prabhavati Gupta

Q.3 Write Short Answers (Any Two) **16**

1) Discuss the political contribution of Vakatakas.
2) Write about the administrative system of Mauryas.
3) Examine the characteristics of the sixteen Mahajanapadas.
4) Write about the contribution of Emperor Harshvardhan.

Q.4 Discuss the impact of the arrival of Greeks and Kushans on Indian culture **16**

OR

Explain the contribution of Satavahanas in ancient Indian history.

Q.5 Why the Gupta period is called the golden age in the history of ancient India? Explain it with an example. **16**

SLR-CF-3

Seat No.	

Set P

M.A. (History) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 (CAMPUS)
Ideas and Institutions in Ancient India

Day & Date: Wednesday, 15-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. **16**

1) प्राचीन काळातील ––– विवाह पध्दतीत मुलाला मुलीच्या वडिलांस गाय आणि बैल जोडी दयावी लागे.
अ) दैव ब) ब्रह्म
क) आर्ष ड) प्रजापत्य

2) सती प्रथेचा पहिला उल्लेख ––– शिलालेखात मिळतो.
अ) ऐरण ब) सांची
क) ऐहोळ ड) भरहूत

3) गुरूकुल शिक्षणपध्दतीत विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणाचे मूल्यांकन ––– पध्दतीतीने केले जात असे
अ) चाचण्या ब) परीक्षा
क) वादविवाद ड) सादरीकरण

4) ब्रह्मचर्य आश्रमात ––– हा संस्कार पार पाडल्यानंतर प्रवेश दिला जात असे
अ) केशांत ब) चुडाकर्म
क) समावर्तन ड) उपनयन

5) ––– काळापासून वर्ण व्यक्तीच्या जन्मानुसार ठरविण्यास सुरवात झाली
अ) वैदिक ब) उत्तरवैदिक
क) मौर्य ड) शुंग

6) विक्रमशिला विद्यापीठाची स्थापना ––– यांनी केली.
अ) कुमारपाल ब) कुमारगुप्त
क) कनिष्क ड) धर्मपाल

7) मौर्योत्तर (सातवाहन) काळात महाराष्ट्रातील ––– या ठिकाणाहून रोम साम्राज्याशी मोठया प्रमाणात व्यापार चालत असे.
अ) पैठण (प्रतिष्ठान) ब) तेर (तगर)
क) भोकरदन (भोगवर्धन) ड) वरील सर्व

8) प्राचीन काळात समव्यवसायी व्यापारी संघाला ––– असे म्हणत.
अ) संघटना ब) श्रेणी
क) मंडळ ड) समूह

9) मौर्य काळात पाकिस्तानातील ––– हे ठिकाण शैक्षणिक व्यापारी केंद्र म्हणून प्रसिध्द होते.
अ) पेशावर ब) कराची
क) तक्षशिला ड) नालंदा

10) खालीलपैकी ––– या प्राचीन भारतीय राजकीय विचार वंतांनी राज्यांसाठी 'सप्तंगासिध्दांत' सांगितले.
अ) कौठिल्य ब) मनु
क) कल्हण ड) बाणभट्ट

11) गुप्तकाळात ––– या पूर्वेकडील बंदरातून आंतर–राष्ट्रीय व्यापार केला जात असे.
अ) मुंबई ब) ताम्रलिप्ती
क) कल्याण ड) कालिकत

12) ––– हा सर्वात जुना स्मृती ग्रंथ आहे.
अ) नारद ब) पारशर
क) विष्णू ड) मनु

13) अष्टाध्यायी हा ग्रंथ ––– यांनी लिहिला.
अ) पाणिनी ब) हाल
क) पतंजली ड) कालिदास

14) वैदिक काळात ––– संस्था राजावरती नियंत्रण ठेवण्याचे काम करीत असत.
अ) सभा ब) समिती
क) विदथ ड) वरीलसर्व

15) उपनिषिदेग्रंथाना ––– विषयक ग्रंथ म्हंटले जाते.
अ) धार्मिक ब) न्यायिक
क) तत्वज्ञान ड) औषधविज्ञान

16) मेगॅस्थिनिसच्यामते मौर्य समाज ––– गटांमध्ये किंवा जातींमध्ये विभागला गेला होता.
अ) 8 ब) 7
क) 6 ड) 4

प्र.2 खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **16**

1) सभा आणि समितीचे वर्णन करा.
2) कलियुगाची संकल्पना स्पष्ट करा.
3) नालंदा विद्यापीठ
4) श्रेणीव्यवस्थेचे महत्व
5) प्राचीन भारतीय विवाह पध्दती
6) प्राचीन भारतीय वर्ण व्यवस्थेबद्दल माहिती द्या.

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **16**

1) मौर्यकालीन राजपदाचे स्वरूप काय होते?
2) वैदिक काळातील जनकुलीय समाज स्पष्ट करा.
3) प्राचीन भारतातील स्त्रियांची स्थितीचे वर्णन करा.
4) प्राचीन भारतीय आश्रम व्यवस्थेचे वर्णन करा.

प्र.4 कौटिल्याने मांडलेल्या राज्याच्या सप्तांग सिध्दांताची माहिती द्या. **16**

किंवा

प्राचीन भारतील शहरीकरण आणि व्यापार यावरती सविस्तर चर्चा करा.

प्र.5 प्राचीन भारतीय विद्यापीठ शिक्षण पध्दतीचे सविस्तर वर्णन करा. **16**

SLR-CF-3

Seat No.	

Set P

M.A. (History) (Sem - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 (CAMPUS)
Ideas and Institutions in Ancient India

Day & Date: Wednesday, 15-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. 16

1) In the _____ ancient marriage system, the boy had to give a pair of cows and bulls to the girl's father.
   a) Daiv b) Brahma
   c) Aarsh d) Prajapatya

2) Practice of Sati first mentioned in _____ inscription.
   a) Eran b) Sanchi
   c) Aihole d) Bharhut

3) In the Gurukul system of education, students' learning was evaluated by _____method.
   a) Tests b) Examination
   c) Debate d) Presentation

4) Brahmacharya ashrams were admitted after performing _____ rites.
   a) Keshant b) Chudakarma
   c) Samavartan d) Upanayan

5) From the _____, time the Varna began to be determined by the person's birth.
   a) Vedic b) Later Vedic
   c) Maurya d) Shung

6) Vikramshila University was founded by_____.
   a) Kumarpal b) Kumaragupta
   c) Kanishka d) Dharmpal

7) During the post-Mauryan (Satavahana) period, there was a large amount of trade with the Roman Empire from _____ places in Maharashtra.
   a) Paithan (Pratishthan) b) Ter (Tagar)
   c) Bhokardan (Bhogvardhan) d) All of the above

8) In the ancient period same business' community was called _____.
   a) Organization b) Guilds
   c) Mandala d) Group

9) During the Mauryan period, _____ place in Pakistan was famous as an educational and commercial center.
   a) Peshawar b) Karachi
   c) Takshashila d) Nalanda

10) Among the following _____ ancient Indian political thinkers propounded 'SaptangaSiddhanta' for states.
   a) Kauthilya b) Manu
   c) Kalhan d) Banbhatta

11) During the Gupta period, international trade was conducted through the eastern port of _____.
   a) Mumbai
   b) Tamralipti
   c) Kalyan
   d) Calicut

12) _____ is the oldest Smriti text.
   a) Narada
   b) Parsher
   c) Vishnu
   d) Manu

13) _____ Ashtadhyayi was written by.
   a) Panini
   b) Hala
   c) Patanjali
   d) Kalidas

14) In Vedic period _____ institutions were used to control the king.
   a) Sabha
   b) Samiti
   c) Vidyth
   d) All of the above

15) Upanishads texts are called _____.
   a) Religious
   b) Judicial
   c) Philosophical
   d) Pharmacology

16) According to Megasthinis Mauryan society was divided into _____ groups, or castes.
   a) 8
   b) 7
   c) 6
   d) 4

Q.2 Write Short Answers (Any Four) **16**

1) Describe the Sabha and Samiti.
2) Explain the concept of Kaliyuga.
3) Nalanda University
4) Importance of guild system
5) Ancient Indian marriage system
6) Give the information about ancient Indian vama system.

Q.3 Write Short Answers (Any Two) **16**

1) What was the nature of Kingship under the Maurya?
2) Explain the Lineage society of the Vedic period.
3) Describe the status of women in ancient India.
4) Describe the ancient Indian ashram system.

Q.4 Broad answers questions, (any one out of two). **16**

1) Explain the Saptanga theory of state propounded by Kauthilya.
2) The urbanization and trade in ancient India. Discuss.

Q.5 Describe the ancient Indian university system of education. **16**

SLR-CF-5

Seat No.	

Set P

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 (CAMPUS)
Art and Architecture in Ancient India Up to 13th Century C.E.

Day & Date: Thursday, 16-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. **16**

1) मौर्यकाळातील कलेवर ––– कलेचा प्रभाव होता.
अ) इराणी ब) ग्रीक
क) इजिप्त ड) चीन

2) खालीलपैकी ––– स्थळे सिंधु संस्कृतीची सवार्त मोठी स्थळे आहेत.
अ) हडप्पा–मोहेंजोदारो ब) लोथल–रोपल
क) धोलावीरा–रंगपूर ड) कालीबंगन–चन्हुदारो

3) रामपूर्वा येथील अशोक स्तंभावर ––– प्राण्याचे शिल्प आहे.
अ) सिंह ब) वृषभ
क) हरिण ड) हत्ती

4) स्तुपावरील चौरस बांधकामाला ––– असे म्हणतात.
अ) तोरण ब) हर्मिका
क) यष्टी ड) वेदिका

5) महाराष्ट्रातील पहिले बौद्ध लेणी ––– या ठिकाणी तयार केले.
अ) भाजे ब) कार्ला
क) अजिंठा ड) पित्तळखोरे

6) भीमबेटका लेणी ––– साठी प्रसिद्ध आहेत.
अ) शिल्पकला ब) भित्तीचित्र
क) विहार ड) स्तंभ

7) निद्रिस्त बुद्धाचा पुतळा अंजिठा येथील ––– क्रमांकाच्या लेणीमध्ये आहे.
अ) 16 ब) 17
क) 19 ड) 26

8) पाटलीपुत्र येथील तटबंदी ––– साहित्यापासून बांधलेली आहे.
अ) दगड ब) वीटा
क) लाकूड ड) लोखंड

9) सिंधू संस्कृतीमधील नगररचनेमध्ये ––– याला महत्वाचे स्थान होते.
अ) पाणीपुरवठा ब) रस्ते बांधणीत लोखंडाचा वापर
क) स्वच्छता ड) उघडी गटर व्यवस्था

10) लोथल येथील जहाजाची गोदी ––– नदीच्या वर बांधलेली होती.
अ) भोगाव ब) साबरमती
क) किम ड) भडर

11) सिंधू संस्कृतीमध्ये ––– याठिकाणी महास्नानगृह आढळल.
अ) हडप्पा ब) मोहोंजदोरो
क) लोथल ड) धोलावीरा

12) सिंधू संस्कृतीतील लोक त्यांची हत्यारे व उपकरणे ––– धातुची बनवित.
अ) दगड ब) तांबे
क) ब्रांझ ड) वरील सर्व

13) ढोलावीराकच्छ येथील धरण ––– कारणासाठी बांधलेले होते.
अ) ओलसर हवामान ब) कोरडे हवामान
क) थंड हवामान ड) उष्णकटिबंधीय हवामान

14) एकाच प्रतिमेमध्ये शिल्पकला दर्शविणे हे ––– कलेचे प्रमुख वैशिष्ट आहे.
अ) मथुरा ब) गांधार
क) मौर्य ड) शुंग

15) गांधारकला प्रामुख्याने ––– धर्माशी संबंधित आहे.
अ) हिंदु ब) जैन
क) बौद्ध ड) वेदिक

16) भारहूत स्तपाची सजावट ––– काळात करण्यात आली.
अ) मौर्य ब) शुंग
क) कुशान ड) सातवाहन

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) **16**

1) भारूथ आणि बोधगया
2) भाजे येथील लेणीतील स्थापत्य
3) पाटलीपुत्राची तटबंदी
4) अशोक स्तंभ
5) सांचीची गोलाकार कथानक तबके
6) बराबर टेकडया

प्र.3 कोणत्याही दोन टिपा लिहा. **16**

1) मथुरा शैलीची वैशिष्टय
2) पाटलीपुत्रचा राजावाडा
3) ओडीसा मंदिराची शैली
4) विदिशातील गरूड स्तंभ

प्र.4 मंदिर स्थापत्यकलेच्या उदय व विकासाविषयी माहिती द्या. **16**

किंवा

सांची येथील कला व वास्तुकलेची चर्चा करा.

प्र.5 मौर्यकालीन वास्तुकलेची वैशिष्टे विशद करा. **16**

SLR-CF-5

Seat No.	

Set P

M.A. (History) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination: Oct/Nov-2022 (CAMPUS)

Art and Architecture in Ancient India Up to 13th Century C.E.

Day & Date: Thursday, 16-02-2023 Max. Marks: 80
Time: 03:00 PM To 06:00 PM

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct Alternative **16**

1) The Maurya art was influenced by _____ art.
a) Irani b) Greek
c) Egypt d) China

2) The Largest sites of Indus Civilization were _____
a) Harappa and Mohenjo-Daro b) Lothal & Ropar
c) Dholavira & Rangpur d) Kshibangan & chanhudaro

3) _____ Animal was carved on the Ashok Pillar at Tampurva.
a) Lion b) Bull
c) Deer d) Elephant

4) The square structure on the stupa is colled _____.
a) Toran b) Harmika
c) Yashti d) Vedika

5) The first Buddhist cave in Maharashtra was
a) Bhaje b) Karie
c) Ajanta d) Pitalkhore

6) Bhimbetaka caves are famous for it
a) Sculptures b) Rock Painting
c) Vihar d) Pillar

7) The Statue of sleeping Buddha is located in to Ajanta Caves No
a) 16 b) 17
c) 19 d) 26

8) The fortification wall of Patliputra made by _____ material
a) Stone b) Bricks
c) Wood d) Iron

9) Town Planning concept was given importance during Indus Valley Civilization by focusing on
a) Water Supply Management b) Grid Iron streets system
c) Sanitation system d) Open drainage system

10) Dockyard at Lothal was connected through a channel to which of the following rivers _____
a) Bhogava b) Sabarmati
c) Kim d) Bhadar

11) Great Bath in the Indus Civilization was found at _____
a) Harappa b) Mohenjodaro
c) Lothal d) Dholavira

12) Indus people made their tools and utensils form _____ metal
a) Stone b) Cooper
c) Bronze d) All the above

13) Several dams were built in Dholavira Kutch region because of _____
a) Wet climate b) Desert climate
c) Cold climate d) Subtropical climate

14) Story telling in one image was the special feature of School of Art.
a) Mathura b) Gandhar
c) Maurya d) Shunga

15) Gandhar School of Art was mostly related to _____ religion.
a) Hindu b) Jain
c) Bouddha d) Vedic

16) Bharhutstupa was decorated in _____ period.
a) Maurya b) Shung
c) Kushan d) Satvahan

Q.2 Write short answers (Any Four) **16**
1) Bharhut and Bodhgaya
2) Rick-cut Architecture of Bhaje Caves
3) Fortification of Pataliputra
4) Ashoka Pillars
5) Medallions and story narration of sanchi
6) Barubar caves

Q.3 Write short notes (any two) **16**
1) Characteristics of Mathura Art
2) Palace of Patliputra
3) style of odisha temple
4) GarudPiller of Vidisha

Q.4 Describe the origin and development of Temple architecture. **16**

OR

Discuss the Arts and Stupa Architecture of Sanchi

Q.5 Narrate the characteristics of Mouryan architecture. **16**